

Nr 209

Av herr **Svanström**, om viss rätt för folkhögskola att avge
vitsord för elev.

(Lika lydande med motion nr 315 i Andra kammaren)

Vid 1957 års riksdag fattades beslut om folkhögskolans framtida ställning. Den roll som därigenom gavs åt folkhögskolan får ses mot bakgrunden av den omdaning som f. n. karakteriserar svenskt skolväsende. 1957 års beslut avsåg att i tid inrikta folkhögskolan mot uppgifter och mål som efter skolreformens genomförande i än högre grad bör komma att prägla folkhögskolans arbete.

Emellertid finns det alltjämt och kommer att för avsevärd tid framåt finnas stora ungdomsgrupper som slutat sin skolgång med folkskola. För många av dessa ungdomar framstår givetvis folkhögskolan som den lämpligaste möjligheten att få bättre grundutbildning och därigenom få lättare att vinna inträde vid fortbildningsanstalter av olika slag.

Enligt den folkhögskolestadga som antogs vid riksdagsbeslutet 1957 får icke folkhögskolan utfärda betyg i den ordning som krävs vid inträde till vissa andra läroanstalter. Folkhögskoleelev äger endast att efter slutad kurs erhålla intyg med uppgift om den tid och de ämnen kursen omfattat samt omdömen om vissa ämnesgrupper. Det kan synas som om sådant omdöme skulle vara tillräckligt för fackskolor etc., när elev där söker inträde. Emellertid har det visat sig att så icke är fallet, vilket torde bero på att man inom dessa skolor finner det svårt att jämföra folkhögskolans omdömen med ämnesbetygen från andra skolor.

Skolöverstyrelsen har efter vad som framgår av ett yttrande över fjolårets riksdagsmotioner i betygsfrågan uppmärksammat att svårigheter många gånger uppstått för folkhögskoleelever att vinna inträde vid olika fortbildningsanstalter. Därför har skolöverstyrelsen beslutat »att hos Kungl. Maj:t anhålla om tillsättande av en utredning beträffande dels omfattningen och arten av de svårigheter, som uppstått i förevarande avseende, samt motiveringen för inställningen hos de anstalter, som av här berörda skäl ej ansett sig kunna antaga folkhögskoleelever, dels ock lämpliga åtgärder för att förebygga att folkhögskoleelever vid konkurrens med elever från andra läroanstalter med anledning av avsaknaden av kunskapsbetyg kommer i ett sämre läge än sistnämnda elever».

Den sålunda begärda utredningen har såvitt nu är bekant ännu ej igångsatts.

Med tanke på att stora ungdomsgrupper fortfarande inte kunnat erhålla en tillfredsställande grundutbildning på lämpligare sätt än genom deltagandet i ett antal folkhögskolekurser kan en viss justering av reglerna för folkhögskolans rätt att lämna vitsord vara befogad. Denna förändring borde ta sikte på att ge folkhögskolorna rätt att för elever som så önskar utfärda de kunskapsbetyg, som erfordras av vissa fortbildningsanstalter för inträde i desamma. Det synes angeläget och riktigt att folkhögskolorna lämnas en sådan möjlighet. Ett sådant medgivande innebär ingalunda att folkhögskolan blir en betygsskola i vanlig bemärkelse. Första årskursen kan lämpligen undantagas från betygsgivning, vilken i så fall komme att begränsas till andra och tredje årskurs och ämneskurser och till ämnen där viss kompetens fordras för inträde i yrkesskolor och andra fortbildningsanstalter. Likaså förtjänar framhållas att här föreslagen ändring ingalunda medför någon skyldighet för folkhögskolor, som ej önskar tillämpa betygsgivning, att införa sådan. Folkhögskolans berömda frihet bör lämpligen tillämpas även i fråga om att ge eleverna betyg eller omdömen. Det skulle i så fall lämpligen ankomma på skolornas styrelser att efter hörande av lärarrådet fatta beslut om huruvida betyg i begränsad omfattning enligt förslaget i denna motion skall utfärdas eller icke.

Med hänvisning till ovanstående hemställas,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utfärdande av sådana föreskrifter, att folkhögskola må äga rätt att ge elev betyg i det eller de ämnen, där sådana erfordras för inträde i fortbildningsanstalter av olika slag.

Stockholm den 25 januari 1962

Ivan Svanström